

KTO TO BYŁ STEFCZYK?

Wizerunek na okładce przedstawia Dr. Franciszka Stef-
czyka, wielkiego patriotę i przyjaciela ludu wiejskiego.

Stefczyk, urodzony dn. 2. XII. 1861 r. w Krakowie, już na
ławie szkolnej zaprzysięga w kościele służyć przez całe życie
Polsce. I słowa dotrzymuje. Pracuje dla ludu i wśród ludu.
Osiedla się na wsi, w Czernichowie, pod Krakowem, jako
nauczyciel Szkoły Rolniczej, Bierze czynny udział w pracy
oświatowej Kółek Rolniczych, wygłasza pogadanki, poucza,
niesie światło pod strzechy, ale i sam się przytem uczy. Po-
znaje mianowicie niedolę i potrzeby ludu wiejskiego, przeko-
nuje się naocznie, że rolnik, uginając się pod ciężarem
lichwiarских procentów, dochodzących średnio do 150% roc-
nie, zmuszony jest opuszczać rodzinne strony i wędrować
po chleb do obcych. Stefczyk postanawia ziu zaradzić i lichwę
wytepić. Zakłada w roku 1890 pierwszą w Małopolsce Spół-
dzielnię (Kasę) Oszczędnościowo-Pożyczkową w Czernichowie
(typu Raiffeisena). Sam układa statut tej Kasy, pełni kolejno
obowiązki rachmistrza, przewodniczącego Zarządu i przewod-
niczącego Rady Nadzorczej. Byt Kasy opiera na samopomocy
i solidarności członków, fundusze obrotowe zaś zdobywa na
miejscu w postaci udziałów i wkładów. I oto po 10 latach
Kasa całkowicie wyrugowuje lichwę ze wsi, wydając członkom
pożyczek w kwocie 179.521 koron, mając własnego funduszu
zasobowego 12.342 korony i 204.146 k. wkładów oszczędno-
ściowych. Członkowie w 1900 r. płać 6% od pożyczek,
wkłady otrzymują 4 1/2%.

Tak to Stefczyk dał przykład rolnikom, jak mają sami sobie
radzić w potrzebie; jak się organizować, by osiągnąć lepszy byt.

Dzięki Stefczykowi powstaje w 1899 r. we Lwowie Zwią-
zek Równizny Spółdzielni pod nazwą: Krajowy Patronat Spół-
dzielni Rolniczych we Lwowie. Jako Dyrektor Patronatu po-
krywa Stefczyk całą b. Galicję gęstą siecią Kas. Rolnik tam-
tejszy zostaje uwolniony ze szpon lichwiarzy. Stefczyk uczy
przytem lud wiejski oszczędzać.

Powiększaj stale swoje udziały w Spółdzielni,
gdyż przez to wzmacniasz Ją dla swego dobra!
Zaciągniętą pożyczkę staraj się jak najrychlej
spłacić!

Słowo więcej znaczy, niż pieniądz, pilnuj więc,
abyś spłacał pożyczkę w przyrzeczonych terminach!
Nie rącz za sąsiadem lekkomyślnie, lecz dobre-
mu sąsiadowi nie odmawiaj swego poręczenia.

UWAGA 1. Dłużnik ma prawo spłacać wziętą
pożyczkę częściowo, nietylko w wyznaczonych
terminach i ratach, ale i każdego czasu przed ter-
minem, dowolnymi kwotami. W takim wypadku
odsetki zapłacone z góry są od spłaconej kwoty
zwracane.

UWAGA 2. Tylko te spłaty do kasy Spół-
dzielni uznaje się za ważne, które zostały potwier-
dzone w książeczce obrachunkowej conajmniej przez
dwóch członków Zarządu Kasy.

CENTRALA ROLNICZA SPÓŁDZIELNI
„SAMOPOMOC CHŁOPSKA“
KOMISJA HISTORYCZNA
Warszawa, ul. Kopernika Nr 30
(Pieczęć firmowa kasy)

Nr 833

KSIĄŻECZKA OBRACHUNKOWA

Josef Niechua
(imię i nazwisko członka)
Lwów
(miejscie zamieszkania)

Wpisowe 22 zł. wpłacone zostało
dn. 22 Kwiecień 1936

Pieczęć
firmowa
i podpisy

Kasa Stefczyka
Spółdzielnia z odpowiedzialnością nieograniczoną
w KOZŁOWIE-SZLACHECKIM

M. T. Dmowski

wnikto zasifrzczone

STATUT KASY STEFCZYKA

spółdzielni z odpowiedzialnością nieograniczoną

I. Firma, siedziba i cel spółdzielni, oraz przedmiot przedsiębiorstwa.

Art. 1. Na podstawie Ustawy o spółdzielniach z dn. 29
października 1920 r. (Dz. Ust. z r. 1920 Nr. 111, poz. 733) niżej
podpisani zawiązują spółdzielnię pod firmą:

KASA STEFCZYKA
SPÓŁDZIELNIA Z ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ NIEOGRANICZONĄ

Art. 2. Spółdzielnia ma siedzibę w

gm.

pow.

woj.

Art. 3. Celem spółdzielni jest podniesienie dobrobytu
swych członków oraz współdziałanie w ich rozwoju kulturalnym.

Art. 4. Dla osiągnięcia tego celu spółdzielnia:

1. krzewi oszczędność i przyjmuje na oprocentowanie
wkłady pieniężne,

2. udziela członkom pożyczek na potrzeby gospodarcze,
3. załatwia inne czynności, wchodzące w zakres obrotów pieniężnych, a wyszczególnione w art. 91 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowym (Dz. U. Rz. P. № 34, poz. 321),
4. popiera działalność innych spółdzielni,
5. współdziała moralnie i materialnie w pracy kulturalno-oświatowej z zrzeszeniami drobnych rolników.

Art. 5. Czas trwania spółdzielni jest nieograniczony.

II. Członkowie, ich prawa i obowiązki.

Art. 6. Członkami spółdzielni mogą być:

1. osoby pełnoletnie, zamieszkałe w

lecz nienależące do innych spółdzielni z odpowiedzialnością nieograniczoną,

2. inne spółdzielnie i osoby prawne, mające siedziby w miejscowościach wymienionych w p. 1.

Art. 7. Członków do spółdzielni przyjmuje Rada Nadzorcza na wniosek Zarządu. Przystępujący podpisuje deklarację, przez którą bierze na siebie odpowiedzialność za zobowiązania spółdzielni, poddaje się niniejszemu statutowi i zobowiązuje się do wpłacenia conajmniej jednego udziału. Członek po przyjęciu wpłaca wpisowe i pierwszą ratę na udział, oraz zostaje wpisany do rejestru członków. Rejestr członków ma prawo przeglądać każdy członek i wierzyciel spółdzielni.

Art. 8. Członek może wystąpić ze spółdzielni z końcem każdego roku obrachunkowego za pisemnym wypowiedzeniem, które winien dokonać conajmniej na trzy miesiące przed końcem roku.

Za datę wystąpienia uważa się ostatni dzień tego roku w którym nastąpiło wypowiedzenie.

Członka zmarłego uważa się za występującego z końcem

2. wpłacić wpisowe i przynajmniej jeden udział w wysokości, o której w art. 36 statutu;

3. popierać zadania spółdzielni i przestrzegać przepisów niniejszego statutu, regulaminów oraz uchwał organów spółdzielni.

III. Organy (właściwe) spółdzielni.

Art. 13. Sprawami spółdzielni kierują:

- a) Zarząd,
- b) Rada Nadzorcza,
- c) Walne Zgromadzenie.

A. Zarząd.

Art. 14. Zarząd składa się z 3-ch członków, wybranych na trzy lata przez Radę Nadzorczą z pośród członków spółdzielni, w głosowaniu tajnym, bezwzględną większością głosów. W każdym roku ustępuje 1 członek Zarządu w kolej starszeństwa wyboru. W pierwszym i drugim roku członkowie ustępują przez losowanie.

Członek ustępujący może być wybrany ponownie.

Ustępujący członkowie pełnią swe obowiązki do czasu zarejestrowania w sądzie ich zastępców.

Po każdym wyborach do Zarządu Rada Nadzorcza przeprowadza ponowny wybór przewodniczącego Zarządu i jego zastępcę oraz podział obowiązków między członkami Zarządu. Przylem jedna osoba nie może równocześnie prowadzić rachunkowości i kasy.

Czynności kasowe i rachunkowe załatwiane są conajmniej przez dwóch członków Zarządu, za co mogą oni pobierać stałe wynagrodzenie, umówione z Radą Nadzorczą.

Posiedzenia Zarządu odbywają się w miarę potrzeby, conajmniej jednak raz na tydzień, w czasie zgóry wyznaczonym.

Do powzięcia prawomocnych uchwał Zarządu potrzeba obecności na posiedzeniu i zgody conajmniej dwóch członków, w tem przewodniczącego lub jego zastępcy.

Zarząd podpisuje za spółdzielnię w ten sposób, że pod firmą spółdzielni podpisują conajmniej dwaj członkowie Zarządu.

Art. 15. Zarząd przedstawia spółdzielnię w sądzie i poza sądem bez osobnych pełnomocnictw oraz prowadzi wszystkie

Art. 9. Członek może być wykluczony ze spółdzielni uchwałą Rady Nadzorczej w razie:

1. dania niezgodnego z prawdą oświadczenia o stanie swego majątku;
2. niewypełnienia zobowiązań, przyjętych wobec spółdzielni, lub obowiązków, przepisanych statutem, regulaminem i uchwałami organów spółdzielni;
3. świadomego i stwierdzonego szkodenia spółdzielni czynem lub słowem;
4. popełnienia czynu nieuczciwego lub uwiłczającego honorowi, bez względu na to, czy ten czyn był przedmiotem dochodzenia sądowego;
5. niewypłacalności lub utraty prawa do samodzielnego zarządzania swym majątkiem.

O wykluczeniu Zarząd zawiadamia niezwłocznie członka listem poleconym.

Wykluczenie ma skutek z końcem roku obrachunkowego, w którym nastąpiło; jednak od chwili wysłania zawiadomienia o wykluczeniu, członek nie ma prawa brać udziału w Walnych Zgromadzeniach, ani wchodzić w skład Zarządu lub Rady Nadzorczej.

Jeżeli powód wykluczenia został usunięty, wykluczony może być ponownie przyjęty do spółdzielni, jako nowy członek, lecz nie wcześniej, niż po upływie dwóch lat od daty wykluczenia.

Art. 10. Członek, który wyprowadza się poza okręg, wymieniony w art. 6 p. 1, winien zgłosić pisemnie przed końcem roku obrachunkowego swoje wystąpienie ze spółdzielni.

Również Zarząd może zawiadomić takiego członka, że z końcem roku obrachunkowego zostanie wykluczony ze spółdzielni.

Art. 11. Członkowie mają prawo:

1. brać udział w obradach Walnych Zgromadzeń, wybierać i być wybieranymi do organów spółdzielni;
2. zaciągać pożyczki (art. 39);
3. korzystać ze wszelkich urządzeń i przedsięwzięć spółdzielni.

Na żądanie winien Zarząd wydać członkowi za zwrotem kosztów odpis niniejszego statutu z wszelkimi zmianami i uzupełnieniami.

Art. 12. Członkowie są obowiązani:

1. odpowiadać za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami i przez tego całym swoim majątkiem, sto-

regulaminów i uchwał Walnych Zgromadzeń, oraz przestrzegać ograniczeń, wskazanych w art. 16 statutu.

Zarząd legitymuje się ogłoszeniem o wpisaniu do rejestru sądowego.

Członkowie Zarządu mają prawo i obowiązek brać udział z głosem doradczym w posiedzeniach Rady Nadzorczej, z wyjątkiem wypadków, gdy rozpatrywane są sprawy osobiste członków Zarządu, lub gdy obecność Zarządu na posiedzeniu zostanie przez Radę Nadzorczą uznana za niepożądaną.

Art. 16. Zatwierdzenia Rady Nadzorczej wymagają uchwały Zarządu w sprawach dotyczących:

1. nabywania, zbywania (art. 31 p. 7) lub obciążania nieruchomości;
2. zaciągania przez spółdzielnię pożyczek;
3. lokowania zbywających funduszy.

B. Rada Nadzorcza.

Art. 17. Rada Nadzorcza składa się z członków i trzech zastępców, wybranych na trzy lata przez Walne Zgromadzenie z pośród członków spółdzielni, w głosowaniu tajnym, bezwzględną większością głosów.

W każdym roku ustępuje trzecia część członków Rady Nadzorczej i jeden zastępca z kolei starszeństwa wyboru. W pierwszym i drugim roku członkowie ustępują przez losowanie. Członkowie ustępujący mogą być wybrani ponownie.

Po każdym wyborach do Rady Nadzorczej następuje ponowny wybór przewodniczącego Rady, jego zastępcy i sekretarza. Przewodniczący lub jego zastępca przedstawia Radę Nadzorczą nazwami.

Za Radę Nadzorczą podpisuje przewodniczący lub jego zastępca w ten sposób, że dołącza do firmy spółdzielni słowa: „Rada Nadzorcza”, a pod niemi umieszcza swój podpis.

Rada Nadzorcza legitymuje się protokołem Walnego Zgromadzenia.

Art. 18. Posiedzenia Rady Nadzorczej zwołuje przewodniczący lub jego zastępca w miarę potrzeby, conajmniej jednak raz na miesiąc. Posiedzenie winno być zwołane na żądanie Zarządu, trzech członków Rady Nadzorczej lub Związku Rewizyjnego, którego spółdzielnia jest członkiem.

przewodniczący lub jego zastępca, a za uchwałą głosuje większość obecnych. Uchwały winny być niezwłocznie wpisane do księgi protokołów i podpisane przez obecnych na posiedzeniu członków Rady.

Art. 19. Rada Nadzorcza winna czuwać z całą starannością nad prowadzeniem przez Zarząd Interesów spółdzielni, informować się stale o biegu spraw spółdzielni i czuwać nad tem, by interesy były prowadzone zgodnie z ustawami, statutem, regulaminem i uchwałami Walnych Zgromadzeń. Rada Nadzorcza może w tym celu każdej chwili zażądać od Zarządu sprawozdania o sprawach spółdzielni, jak również w pełnym składzie lub przez delegowanych członków sprawdzać księgi, zobowiązania i dowody, papiery wartościowe i stan kasy, oraz badać roczne zamknięcia rachunków, a wyniki badań przedstawiać Walnemu Zgromadzeniu. Może w razie potrzeby wzywać pomocy Związku Rewizyjnego, którego spółdzielnia jest członkiem.

Rada Nadzorcza winna sprawdzić księgi i kasę przynajmniej cztery razy na rok, w tem przynajmniej jeden raz nie-spodzianie.

Art. 20. Prócz tego do zakresu działalności Rady Nadzorczej należy zatwierdzanie uchwał Zarządu w sprawach, wymienionych w art. 16, a nadto:

1. przyjmowanie i wykluczanie członków;
2. ustalanie odsetek od wkładów i od pożyczek;
3. przyznawanie pożyczek członkom Zarządu i zawieranie z nimi wszelkich umów, jak również określanie wynagrodzenia członkom Zarządu w granicach uchwalonego budżetu;
4. rozpatrywanie regulaminów, budżetów, projektów podziału zysków lub pokrycia strat, celów i sposobów tworzenia funduszy specjalnych, oraz przedstawianie w tych sprawach wniosków Walnym Zgromadzeniom.

Art. 21. Rada Nadzorcza może w każdej chwili zawiesić w czynnościach lub odwołać członka Zarządu.

Art. 22. Obowiązki swoje pełni Rada Nadzorcza bezpłatnie. Za przeprowadzenie dokładnej rewizji ksiąg i gospodarki spółdzielni może być wypłacone wynagrodzenie tym członkom Rady, którzy rewizję przeprowadzali. O wysokości wynagrodzenia decyduje Walne Zgromadzenie na wniosek przewodniczącego Rady.

Art. 23. Każdy członek Zarządu i Rady Nadzorczej, winny lub zaniedbania, przez które spółdzielnia poniosła

mniej dziesiątej części członków spółdzielni, którzy żądanie swoje wyrazili we wniosku przez nich podpisanym, zawierającym cel zgromadzenia oraz uzasadnienie żądania.

Walne Zgromadzenie nadzwyczajne winien Zarząd zwołać w taki sposób, aby mogło się odbyć najpóźniej w sześć tygodni od dnia otrzymania przez Zarząd żądania. O ile to nie nastąpiło, Walne Zgromadzenie zwołać może Rada Nadzorcza lub Związek Rewizyjny.

Art. 27. Rada Nadzorcza, Związek Rewizyjny lub 1/10 część ogółu członków mogą żądać zamieszczenia pewnych spraw na porządku obrad, byleby z żądaniem tem wystąpili do Zarządu conajmniej na trzy tygodnie przed terminem zgromadzenia.

Art. 28. Przewodniczący Walnemu Zgromadzeniu jeden z członków spółdzielni, wybrany przez Walne Zgromadzenie. Przewodniczący powołuje sekretarza do spisania protokołu.

Protokół, zawierający uchwały Walnego Zgromadzenia jak również sprzeciwy, zgłoszone przeciw tym uchwałom, winien być wpisany do księgi protokołów i podpisany przez przewodniczącego Zgromadzenia, sekretarza i conajmniej dwóch członków, biorących udział w Zgromadzeniu.

Księgę protokołów mogą przeglądać członkowie spółdzielni.

Odpis protokołu winien Zarząd niezwłocznie po odbyciu Walnego Zgromadzenia przesyłać Związkowi Rewizyjnemu, którego spółdzielnia jest członkiem.

Art. 29. Walne Zgromadzenie, zwołane zgodnie z art. 25 i 26 statutu jest zdolne do uchwał bez względu na ilość obecnych członków.

Uchwały na Walnym Zgromadzeniu mogą zapadać jedynie w sprawach, objętych porządkiem obrad.

Uchwały zapadają zwykłą większością głosów członków obecnych, z wyjątkiem uchwał dotyczących zmiany statutu, wyboru lub odwołania członków Rady Nadzorczej oraz rozwiązania spółdzielni.

Głosowanie odbywa się jawnie, z wyjątkiem, gdy Walne Zgromadzenie uchwali głosowanie tajne.

Wyboru członków Rady Nadzorczej można dokonać tylko bezwzględna większość głosów w głosowaniu tajnym.

Uchwały w sprawie zmiany statutu i odwołania członków

cej, to odpowiadają solidarnie. Nadto za zaniedbanie obowiązków, wynikających z niniejszego statutu i Ustawy o spółdzielniach, jak również za wykroczenia przeciwko statutowi i ustawie, członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej podlegają karom, przewidzianym w art. 110—116 Ustawy o spółdzielniach.

C. Walne Zgromadzenie.

Art. 24. Wszyscy członkowie spółdzielni mają prawo brać udział w Walnym Zgromadzeniu, lecz tylko osobiście.

Spółdzielnie i osoby prawne, będące członkami, biorą udział w Walnym Zgromadzeniu i głosowaniu przez uprawnionych do tego delegatów.

Każdy członek ma jeden głos bez względu na ilość udziałów.

Członkowie spółdzielni nie mogą uczestniczyć w głosowaniu skoro ma zapasć uchwała co do uwolnienia ich od zobowiązań lub odpowiedzialności za zarządzoną spółdzielnią szkodę, co do wyznaczenia im wynagrodzenia lub odwołania z urzędu.

W Walnym Zgromadzeniu ma prawo uczestniczyć z głosem doradczym przedstawiciel Związku Rewizyjnego, którego spółdzielnia jest członkiem. O dopuszczeniu na obrady z głosem doradczym innych osób decyduje w każdym wypadku Walne Zgromadzenie.

Art. 25. Walne Zgromadzenie zwyczajne zwoływane jest przez Zarząd raz do roku, najpóźniej do końca kwietnia.

W razie zwołań Walne Zgromadzenie zwołuje Rada Nadzorcza.

O czasie, miejscu i porządku obrad Walnego Zgromadzenia winni być członkowie zawiadomieni przynajmniej na dwa tygodnie przed terminem zgromadzenia za pomocą ogłoszeń, wywieszonych w lokalu spółdzielni.

Walne Zgromadzenie może nadto uchwalić inny jeszcze sposób zawiadamiania członków o Walnych Zgromadzeniach.

O terminie Walnego Zgromadzenia i porządku obrad winien Zarząd zawiadomić Związek Rewizyjny, którego spółdzielnia jest członkiem.

Art. 26. W razie potrzeby może Zarząd zwołać Walne Zgromadzenie nadzwyczajne.

Winien to uczynić na żądanie Rady Nadzorczej, Związku

W sprawie zmiany statutu należy uprzednio porozumieć się ze Związkiem Rewizyjnym, którego spółdzielnia jest członkiem.

Uchwała w sprawie rozwiązania spółdzielni winna zapasć większością 3/4 głosów obecnych na dwóch kolejno po sobie następujących Zgromadzeniach w odstępie conajmniej czterech tygodni.

Art. 30. Prawomocne uchwały Walnego Zgromadzenia obowiązują wszystkich członków.

Uchwałę Walnego Zgromadzenia można zaskarżyć z powodu jej niezgodności z prawem lub statutem, stosownie do przepisów Ustawy o spółdzielniach (art. 50 Ustawy).

Art. 31. Do wyłącznej kompetencji Walnego Zgromadzenia należy:

1. wybór i odwołanie członków Rady Nadzorczej, decydowanie o pociągnięciu ich do odpowiedzialności sądowej i wybór pełnomocników do prowadzenia przeciwko nim procesów;
2. oznaczenie granic najwyższego kredytu, jaki może być udzielony jednemu członkowi;
3. oznaczanie najwyższej sumy zobowiązań, jakie spółdzielnia może zaciągać;
4. zatwierdzanie bilansów i sprawozdań rocznych i udzielanie Zarządowi skwitowania;
5. podział zysków w granicach, określonych w art. 45 statutu i oznaczanie sposobu pokrycia strat (art. 46);
6. zatwierdzanie budżetów i wydatków na prowadzenie spółdzielni;
7. zezwalanie na nabywanie i zbywanie nieruchomości;
8. przystępowanie w charakterze członka do innych spółdzielni i związków;
9. zatwierdzanie regulaminów dla Rady Nadzorczej;
10. powzięcie uchwał w przedmiocie sprawozdania rewizyjnego, które winien odczytać przewodniczący Rady Nadzorczej;
11. zmiana statutu;
12. rozwiązanie i likwidacja spółdzielni.

IV. Fundusze spółdzielni.

Art. 32. Fundusze spółdzielni składają się:

1. z funduszy własnych: zasobowego i specjalnych;

3. z wkładów oszczędnościowych;
4. z pożyczek zaciąganych przez spółdzielnię;
5. z dochodów spółdzielni;
6. z innych źródeł.

Art. 33. Fundusz zasobowy tworzy się:

1. z wpisowego, którego wysokość uchwała Walne Zgromadzenie;
2. z corocznego oprocentowania funduszu zasobowego, oraz przelewania części zysków, określonej w art. 45 statutu;
3. z nieodebranych w ciągu lat pięciu udziałów członkowskich i dywidendy.

Fundusz zasobowy służy wyłącznie do pokrycia strat spółdzielni.

Art. 34. Fundusze specjalne tworzą się: ze składek, ofiar i odliczeń z zysków, oraz corocznego oprocentowania tych funduszy. Służą one wyłącznie do celów, jakie miano na względzie przy ich tworzeniu.

Cele funduszy specjalnych, sposób ich tworzenia oraz wysokość, do jakiej mają być gromadzone, określa Walne Zgromadzenie na wniosek Rady Nadzorczej.

W razie osiągnięcia, zaniechania lub niemożności osiągnięcia tego celu, Walne Zgromadzenie może uchwalić przełanie pozostałości nagromadzonego funduszu do innych funduszy specjalnych lub do funduszu zasobowego, albo też przeznaczyć na krzewienie spółdzielczości rolniczej.

Art. 35. Fundusz zasobowy i fundusze specjalne stanowią własność spółdzielni i w żadnym razie nie mogą być podzielone pomiędzy członków. Występującemu lub wykluczonemu członkowi nie przysługują do nich żadne prawa.

Art. 36. Każdy członek obowiązany jest zadeklarować i wpłacić do spółdzielni przynajmniej jeden udział, wynoszący:] złotych.

Udział może być wpłacony bądź od razu w deklarowane wysokości, bądź ratami w ciągu roku od przyjęcia członka do spółdzielni.

Członek może posiadać dowolną ilość udziałów, które przed wpłaceniem winien pisemnie zadeklarować.

Członek, posiadający większą ilość udziałów, może je wypłacać, nie przestając być członkiem spółdzielni, jak długo pozostanie mu przynajmniej jeden pełny udział. Wypowiedzenie w tym wypadku winno nastąpić pisemnie conajmniej na miesiąc przed końcem roku.

Wypowiedzenie ostatniego udziału następuje równocześnie

włączenia udziału, dobrowolnego wystąpienia, śmierci lub wykluczenia członka ze spółdzielni, zwrot udziałów, po potrąceniu wszelkich należności od członka bez względu na termin ich płatności, następuje w miesiąc po zatwierdzeniu przez Walne Zgromadzenie bilansu i sprawozdania za rok, w którym nastąpiło wypowiedzenie udziałów lub członkostwa.

Udziały nieodebrane w ciągu lat pięciu, przelewane będą do funduszu zasobowego.

Art. 37. Wkłady oszczędnościowe na oprocentowanie przyjmuje spółdzielnia zarówno od członków jak i od nieczłonków, wydając imienne książeczki wkładowe. Warunki przyjmowania i wypłacania wkładów oraz terminy ich wypowiedzienia określa regulamin. Wysokość odsetek od wkładów ustanawia Rada Nadzorcza.

Art. 38. W miarę potrzeby Zarząd może w imieniu spółdzielni zaciągać pożyczki za zgodą Rady Nadzorczej (art. 16) i w granicach, oznaczonych przez Walne Zgromadzenie (art. 31 p. 3).

Art. 39. Środków obrotowych używa spółdzielnia głównie na udzielanie pożyczek w granicach, oznaczonych przez Walne Zgromadzenie (art. 31 p. 2) i w miarę użyteczności celu.

Pożyczki mogą być udzielane tylko członkom spółdzielni. Termin spłaty pożyczek nie może przekraczać lat pięciu. Udzielanie pożyczek na termin dłuższy, nie wyżej wszakże lat dziesięciu, wymaga w każdym poszczególnym wypadku zezwolenia Rady Nadzorczej.

Spłaty mogą być dokonywane częściowymi ratami.

Warunki i sposób udzielania pożyczek, jak również sposoby ich zabezpieczenia określa regulamin.

O wysokości udzielanych pożyczek i sposobie ich zabezpieczenia decyduje Zarząd Spółdzielni, który winien również czuwać nad celowym użyciem pożyczek.

V. Rachunkowość, podział zysków i pokrycie strat.

Art. 40. Zarząd spółdzielni winien prowadzić księgi i rachunki zgodnie z kodeksem handlowym.

Rok obrachunkowy trwa od 1 stycznia do 31 grudnia.

Po zakończeniu roku obrachunkowego Zarząd winien sporządzić zamknięcie rachunków, nie później jak do 1 kwietnia.

Inwentarze, bilans oraz rachunek strat i zysków winny być zbadane przez Radę Nadzorczą i podpisane przez Zarząd

mi odmowy winno być zaznaczone w zamknięciu rachunkowym.

Art. 41. Zarząd winien przed sporządzeniem zamknięcia rachunkowego zbadać pożyczki i inne wierzytelności i te z nich, które w przeciągu roku od rozpoczęcia kroków egzekucyjnych nie zostały odebrane, wykazać oddzielnie jako wierzytelności wątpliwe.

Na pokrycie wierzytelności wątpliwych należy gromadzić specjalny fundusz, drogą przelewania do niego odpowiednich sum przed zamknięciem rachunków. Suma tego funduszu nie może być niższa, niż suma wierzytelności wątpliwych. Pokrycie wierzytelności z tego funduszu może nastąpić tylko na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia, powziętej na wniosek Rady Nadzorczej.

Art. 42. Przed zamknięciem bilansu winny być obliczone i uwzględnione w bilansie wszelkie odsetki i należności, zarówno przypadające spółdzielni, jak i jej wierzycielom, jak również odsetki przyszłego okresu, przyczem niepobranych odsetek od pożyczek zaległych nie można włączać do dochodów spółdzielni. Nadto należy corocznie przelewać do specjalnego funduszu amortyzacyjnego conajmniej 10% sumy nabycia ruchomości, 2% sumy nabycia budynków murowanych i 5% sumy nabycia budynków drewnianych, aż do czasu, gdy fundusz ten zrówna się z wartością nabytych ruchomości i nieruchomości.

Wartość ziemi z powyższych obliczeń można wyłączyć.

Art. 43. W bilansie spółdzielni winny być oddzielnie wykazane:

a) w stanie czynnym:

1. gotówka w kasie;
2. pożyczki;
3. papiery wartościowe w cenie kupna, a jeżeli cena giełdowa w końcu roku jest niższa od ceny kupna, to w cenie giełdowej; nie należy jednak obniżonej w ten sposób wartości papierów w następnych latach podnosić;
4. nieruchomości i ruchomości w cenie nabycia lub wytworzenia;
5. lokaty i inne wierzytelności;

b) w stanie biernym:

2. udziały członkowskie;

3. wkłady oszczędnościowe;

4. pożyczki zaciągnięte przez spółdzielnię;

5. dochody pobrane na rachunek przyszłego okresu i inne wierzytelności.

Art. 44. Z zamknięciem rachunkowym należy połączyć sprawozdanie z działalności spółdzielni w roku sprawozdawczym, które Zarząd winien sporządzić równocześnie z zamknięciem rocznym.

Sprawozdanie, bilans, oraz rachunek strat i zysków, należy włożyć w lokalu spółdzielni conajmniej na dwa tygodnie przed terminem Walnego Zgromadzenia. Każdy członek ma prawo przejrzeć je i odpisać.

Art. 45. Po zatwierdzeniu sprawozdania i bilansu przez Walne Zgromadzenie należy przełać conajmniej 25% zysków do funduszu zasobowego.

Z pozostałej sumy Walne Zgromadzenie może wyznaczyć dywidendę od udziałów, wpłaconych przed rozpoczęciem roku sprawozdawczego, w wysokości nie wyższej, niż stopa procentowa od wkładów, obowiązująca w spółdzielni w końcu roku obrachunkowego, co najwyżej jednak o 2% od najwyższej stopy dyskontowej Banku Polskiego w roku obrachunkowym.

Jeżeli członek nie wpłacił udziału w całości, to dywidendę dopisuje się do jego udziału.

Resztę zysków Walne Zgromadzenie może przeznaczyć na tworzenie funduszy specjalnych lub na cele społeczne, pod warunkiem jednak, że również na cele społeczne użyta będzie suma zysków, przeznaczona członkom jako dywidenda od udziałów.

Walne Zgromadzenie może również uchwalić, by reszta zysków została rozdzielona między członków w stosunku do pobranych od nich przez spółdzielnię za rok sprawozdawczy odsetek od pożyczek.

W ciągu pięciu lat od założenia spółdzielni lub od ukończenia zwrotu dopłat, całą sumę zysków, po wyznaczeniu jedynie dywidendy od udziałów, przelewa się do funduszu zasobowego.

Art. 46. Wykazane w bilansie straty pokrywa się przede wszystkim z funduszu zasobowego, a następnie z funduszy specjalnych spółdzielni, wreszcie z udziałów. Tylko straty pierwszego roku obrachunkowego można pozostawić do pokrycia w roku następnym.

Gdyby fundusze wymienione wyżej nie wystarczyły na pokrycie strat, Walne Zgromadzenie może uchwalić bezwzględnie

większością głosów, że członkowie zobowiązani będą do potrzebnych na ten cel dopłat.

Dopłaty ustanowić można tylko w stosunku do ilości zadeklarowanych przez członków udziałów.

Z zysków w latach następnych przywraca się przedewszystkiem udziały członków do poprzedniej wysokości, a następnie zwraca się członkom dopłaty w stosunku do kwot wpłaconych. Dopiero po zwróceniu wszystkich dopłat zyski dzieli się na podstawie art. 45 statutu.

Art. 47. Niezwłocznie po Walnem Zgromadzeniu, a najpóźniej w ciągu miesiąca od daty zatwierdzenia zamknięcia rachunkowego Zarząd powinien przesłać odpisy sprawozdania zamknięcia rachunkowego i protokołu Walnego Zgromadzenia, które dokonało zatwierdzenia, Radzie Spółdzielczej za pośrednictwem Związku Rewizyjnego, którego spółdzielnia jest członkiem.

W tym samym terminie winien Zarząd ogłosić zatwierdzony bilans w piśmie, przeznaczonem do ogłoszeń spółdzielni.

VI. Ogłoszenia.

Art. 48. Wszelkie ogłoszenia, wymagane przez Ustawę o spółdzielniach i niniejszy statut, winny być zamieszczane w „Czasopiśmie Spółdzielni Rolniczych” w Warszawie.

Gdyby ogłoszeń nie można było zamieszczać w tem piśmie, wtedy zamieszczane będą w piśmie, przeznaczonem przez Radę Spółdzielczą do ogłoszeń rejestrowych, aż do czasu dokonania odpowiedniej zmiany w statucie.

VII. Rozwiązanie i likwidacja.

Art. 49. Rozwiązanie i likwidacja spółdzielni następuje w wypadkach, określonych przez Ustawę o spółdzielniach i w art. 29 niniejszego statutu.

Likwidacja i postępowanie upadłościowe przeprowadza się według przepisów Ustawy o spółdzielniach i ustaw ogólnych.

Pozostała w razie likwidacji, po wypłacie wszelkich długów i udziałów, część majątku spółdzielni przeznaczają na krzewienie spółdzielczości rolniczej stosownie do uchwały ostatniego Walnego Zgromadzenia.

VIII. Rewizja.

Art. 50. Na mocy niniejszego statutu spółdzielnia podaje się ustawowej rewizji Związku Rewizyjnego Spółdzielni

Rachunek udziałów i dywidendy

DATA	UDZIAŁY			Dywidenda dopisana lub wypłacona		Podpisy dwóch członków Zarządu
	przyjęte	wypłacone	pozostałe	z nadwyżki roku	kwota	
dn. 22. 11. 1936 r.	5		5			Camy
1936 r.						J. Maaske
dn. 22. 11. 1936 r.	15		20			W. Kowalski
1936 r.						
dn.						
193... r.						
dn.						
193... r.						
dn.						
193... r.						
dn.						
193... r.						
dn.						

CENTRALA ROLNICZA SPÓŁDZIELNI
„SAMOPOMOC CHŁOPSKA”
KOMISJA HISTORYCZNA
Warszawa, ul. Kopernika Nr 30